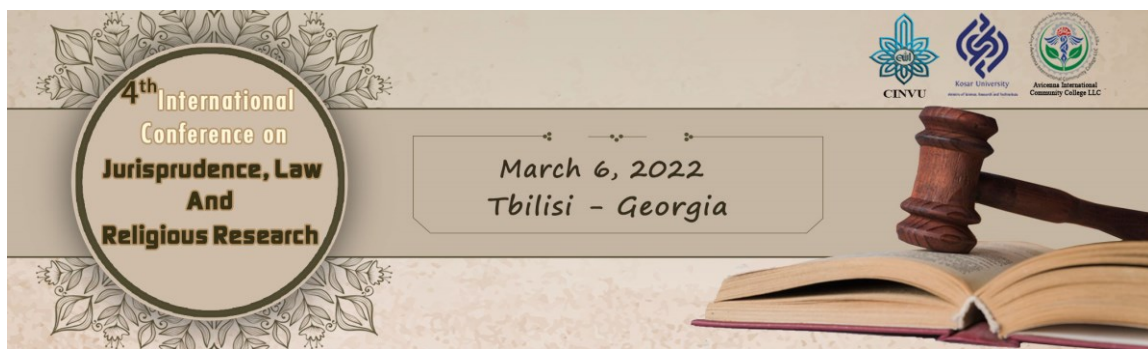

قصاص و حقوق بشر؛ تعارض یا هم پوشانی

رضا مرادی^۱

۱- دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم شناسی پردیس کیش دانشگاه تهران

چکیده

یکی از مهم ترین حقوق انسانی، حق حیات است که تقریباً در تمام نظام های حقوقی دنیا آن به رسمیت شناخته شده است. از عوامل تهدید کننده این حق، جرم انگاری های حکومت های مستقر علیه جان ناقضان قوانین و مقررات مجری در آن کشور است. در قرن جدید انگشت اتهام سازمان های بین المللی همواره به سمت کشورهای دارای مجازات اعدام و قصاص به خصوص جمهوری اسلامی ایران نشانه رفته است. لذا پژوهش حاضر با بررسی های کتابخانه ای و مقایسه منطق و رفتار کشورهای مختلف جهان بالاخص سازمان های بین المللی و حقوق بشری، جهدی واثق در روشن تر شدن بینش حقوق بشری مجازات قصاص نموده است. در جمهوری اسلامی ایران که قوانین جزایی آن مبتنی بر آموزه های اسلام است، تلاش می شود عدالت را از طریق تثبیت مجازات در حین اجرای بخشش برقرار کند. قصاص نه تنها هیچ گونه تعارضی با حقوق عالیه بشر ندارد بلکه در مقایسه با سایر نظام های حقوقی در دنیا مرقی ترین روش مجازات تساوی محور تلقی میگردد. در این پژوهش به بررسی قصاص در سایر کشورها و تشریح دیدگاههای کشورهای غربی در مورد آن پرداخته شده است. نظام حقوقی کشورهای مختلف از حیث مبانی فکری- ارزشی، فرهنگی و مواد قانونی تفاوتهای قابل توجهی با هم دارند. در کشورهای مسلمان اجرای قصاص مبتنی بر شریعت اسلامی است. سیستم قانونی اسلام طبق شرایط پویای جامعه و غریزه ی انسان، به تدوین استانداردهای گسترده و اصول کلی مناسبی برای مدیریت هر مساله اقدام کرده است. دین اسلام اجرای قصاص را در راستای تحقق عدالت اجتماعی و برقرای امنیت جوامع وضع کرده است، به نظر می رسد قصاص با توجه به کارکردش در حفظ هماهنگی جامعه و عاری کردن آن از جرم برای جوامع مدرن مناسب تر باشد.

کلمات کلیدی: حقوق بشر، قصاص، اعدام، سازمان های بین المللی